

**БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА**

УКАЗАНИЕ

**за предоставяне на достъп до Портал за подаване на статистическа
информация по Наредба № 27 и Наредба № 17 на БНБ**

Април, 2025

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

1. Предназначение и приложение на документа

Настоящото Указание е предназначено за прилагане от местни физически лица, включително ЕТ и юридически лица, които имат задължение да подават декларации – форми и отчетни форми съгласно чл. 7, чл. 8 и чл. 10 от Валутния закон и чл. 42 от Закона за Българската народна банка (ЗБНБ).

2. Основание

Настоящото Указание се издава на основание чл. 7, ал. 4 и чл. 14, ал. 4 от Наредба № 27 на БНБ за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа (Наредба № 27 на БНБ).

3. Обхват

Настоящото Указание определя реда за подаване на статистическа информация чрез Портала за подаване на статистическа информация (Портала) към Българска народна банка (БНБ), както и достъпа до свързани с това допълнителни електронни услуги.

Чрез Портала могат да бъдат подавани дължимите от местни физически лица, включително ЕТ и юридически лица декларации – форми и отчетни форми по чл. 7, чл. 8 и чл. 10 от Валутния закон и чл. 42 от Закона за БНБ.

В системата е разработен механизъм за известяване на задължените лица за дължимите от тях данни и позволява на потребителите да отразяват промени по вече подадена информация, както и да преглеждат такава, в зависимост от правата им на достъп.

4. Достъп до индивидуални данни, съхранявани в БНБ, които представляват лични данни или статистическа тайна

Достъпът до личните и индивидуалните статистически данни, съхранявани в БНБ е ограничен според изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО, Закона за защита на личните данни, Глава Шеста от Закона за статистиката и чл. 8 и чл. 8 а-г от Регламент (ЕО) № 951/2009 на Съвета от 9 октомври 2009

година за изменение на Регламент (ЕО) № 2533/98 относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка.

5. Определения

По смисъла на настоящото Указание:

- „Отчетна единица“ е местното физическо лице, включително ЕТ или юридическо лице, което има задължение да подава статистическа информация по чл. 7, чл. 8 и чл. 10 от Валутния закон и чл. 42 от ЗБНБ;
- „Лице, предоставящо статистическа информация“ е лице, което след направено волеизявление чрез подаване на заявление за достъп до Портал за подаване на статистическа информация към БНБ (Портала) има право да подава статистическа информация от името на отчетната единица, без да е необходимо подаването на допълнителни документи към БНБ;
- „Упълномощено лице“ е лице, предоставящо статистическа информация, което представлява отчетна единица пред БНБ по волята на нейния законен представител и въз основа на постъпил документ за изрично упълномощаване по реда на настоящото Указание;
- „Квалифицирано удостоверение за квалифициран електронен подпис“ е електронен подпис по смисъла на чл. 3, т. 12 от Регламент (ЕС) № 910/2014;
- „Титуляр на КУКЕП“ е лицето, от чието име е извършено електронното изявление;
- „Автор на КУКЕП“ е физическото лице, което извършва електронното изявление;
- „Потребител на Портала“ е физическо лице, което достъпва Портала за подаване на статистическа информация (Портала) с КУКЕП.

ГЛАВА ВТОРА

Вход в Портала - технически изисквания

6. Технически изисквания

За работа с Портала за подаване на статистическа информация са необходими:

6.1. Персонален компютър с инсталирана операционна система (ОС) и браузър, който поддържа SSL технология с оторизация с клиентски сертификат;

6.2. КУКЕП, инсталиран на персоналния компютър съгласно указанията на издателя му, като се има предвид следното:

- входът в Портала може да се извърши само чрез КУКЕП, който съдържа идентифицираща информация (ЕГН/ЛНЧ, номер на паспорт, лична карта) на физическото лице – автор на подписа;

- удостоверение за КУКЕП се издава от регистриран доставчик на удостоверителни услуги;

6.3. Софтуер или услуга за подписване на документи с КУКЕП, предоставени от издателя му.

7. Вход в Портала

7.1. Порталът се достъпва с инсталиран и включен КУКЕП от едно от двете места:

- интернет страницата на БНБ, рубрика Статистика/ Електронно подаване на отчетни форми/ Връзка към Интегрираната статистическа информационна система на БНБ (горе вдясно);

- интернет страницата на БНБ, рубрика Регистри и услуги/ Електронни административни услуги, Статистическо отчитане, Електронно подаване на отчетни форми/ Връзка към Интегрираната статистическа информационна система на БНБ (горе вдясно).

7.2. БНБ предоставя достъп до Портала за подаване на статистическа информация въз основа на регистрация, чрез подаване на *Заявление за достъп по Образец 1* или по *Образец 2* (Приложение 5.1 и Приложение 5.2 към настоящото указание).

7.3. Системата е отворена за регистрация чрез подаване на Заявления за достъп непрекъснато.

7.4. Техническа поддръжка и обработка на заявления за достъп на системата се осигурява в работни дни между 9:00 ч. и 17.00 ч.

ГЛАВА ТРЕТА

Заявления за достъп и промяна на регистрация

8. Регистрация в Портала

8.1. За регистрация в Портала всеки потребител трябва да подаде по електронен път:

- Заявление от отчетна единица за достъп до Портала за подаване на статистическа информация (Заявление по Образец 1) **или**

- Заявление от лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице за достъп до Портала за подаване на статистическа информация (Заявление по Образец 2).

8.2. С изпращането на надлежно подписани електронни документи подателят заявява съгласието си да получава електронни изявления от БНБ чрез електронна поща и/или през Портала за подаване на статистическа информация.

9. Заявление по Образец 1 – за регистрация с КУКЕП на отчетната единица (Приложение 5.1 към настоящото указание)

9.1. Заявление по Образец 1 се подава от всички отчетни единици, които ще подават статистическа информация от свое име с професионален или персонален КУКЕП. Титуляр на КУКЕП е отчетната единица, за която ще се подават данни, а автор на КУКЕП е физическо лице – служител/законен представител на отчетната единица. Заявление по Образец 1 се подава и при регистрация в Портала с персонален КУКЕП на физическо лице, което ще подава статистическа информация от свое име.

9.2. В Заявлението се попълва информация за титуляр на КУКЕП (отчетната единица) и за автора на КУКЕП.

9.3. В заявлението потребителят посочва желан достъп до информацията за отчетната единица, съхранявана в Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) - стандартен, пълен или специфичен.

9.4. Заявлението се попълва и подава от отчетната единица само в електронен вид чрез Портала.

9.5. Подробни указания за попълване и подаване на Заявление по Образец 1 са посочени в Приложение 5.1 към настоящото Указание.

10. Заявление по Образец 2 – за регистрация с КУКЕП на лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице (Приложение 5.2 към настоящото указание)

10.1. Заявление по Образец 2 се подава за всички отчетни единици, за които ще се подава статистическа информация с КУКЕП на лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице. Заявление по Образец 2 се подава и при регистрация в

Портала с персонален КУКЕП на представляващото отчетната единица лице (управител) или друго лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице.

10.2. В Заявлението се попълва информация за титуляр на КУКЕП (лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице), за автора на КУКЕП и за отчетната единица.

10.3. В заявлението потребителят посочва желан достъп до информацията за отчетната единица, съхранявана в ИСИС - стандартен, пълен или специфичен.

10.4. Заявлението се попълва и подава от лицето, предоставящо статистическа информация/упълномощеното лице само в електронен вид чрез Портала.

10.5. Подробни указания за попълване и подаване на Заявление по Образец 2 са посочени в Приложение 5.2 към настоящото Указание.

11. Заявление по Образец 3 – за промяна на регистрацията при преобразуване (Приложение 5.3 към настоящото указание)

11.1. Заявление по Образец 3 се подава в случай на преобразуване на отчетни единици и промяна на техния единен идентификационен код (ЕИК/ Булстат).

11.2. В заявлението се попълва информация за титуляр на КУКЕП (отчетната единица или лицето, предоставящо статистическа информация), за автора на КУКЕП и за отчетната единица, от името на която се подава заявлението, в случай че се подава от лице, предоставящо статистическа информация..

11.3. В заявлението се посочват свързаните с преобразуването субекти, дата, от която промените са в сила, и причина за промяната.

11.4. Заявлението се попълва и подава от отчетната единица или от лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице само в електронен вид чрез Портала.

11.5. Подробни указания за попълване и подаване на Заявление по Образец 3 са посочени в Приложение 5.3 към настоящото Указание.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Видове права за достъп

При подаване на Заявление за достъп (Образец 1 или Образец 2) се посочва желания достъп до статистическата информация за отчетната единица (Стандартен, Пълен или Специфичен), съхранявана в ИСИС.

		Достъп		
		Стандартен	Пълен	Специфичен
Функционалности	Подаване на декларации-форми по Валутния закон	да	да	да
	Достъп до статистическа информация за отчетната единица, подадена от същия потребител	да	да	да
	Достъп до статистическа информация за отчетната единица, подадена от друг потребител или на хартиен носител	не	да	В зависимост от избраното в Заявлението за достъп
Необходимост от упълномощаване чрез Образец 4		<u>не</u>	да	да
Срок на валидност на достъпа		безсрочен	2 години	2 години

12. Стандартен достъп

12.1. Стандартният достъп до информацията, налична в ИСИС, осигурява:

- възможност за подаване на всички декларации-форми и отчетни форми за отчетната единица;
- възможност за подаване на заявки за промяна на декларации-форми, подадени от същия потребител;
- достъп до информацията за отчетната единица, подадена от същия потребител.

12.2. Потребители със Стандартен достъп нямат достъп до информацията за отчетната единица, подадена на хартиен носител и въведена в системата от служител на БНБ или подадена от друг потребител.

12.3. Срокът на достъп до Портала при стандартен достъп е безсрочен.

13. Пълен достъп

13.1. Пълният достъп до информацията осигурява:

- възможност за подаване на всички декларации-форми и отчетни форми за отчетната единица;
- възможност за подаване на заявки за промяна на всички Декларации-форми за отчетната единица;
- достъп до цялата информация за отчетната единица, налична в системата.

13.2. Сроктът на достъп до Портала при пълен достъп е 2 години от датата на потвърждаване на заявлението.

14. Специфичен достъп

14.1. Специфичният достъп до информацията осигурява:

- възможност за подаване на всички декларации-форми и отчетни форми за отчетната единица;
- достъп до информацията за отчетната единица, подадена от същия потребител;
- възможност за подаване на заявки за промяна на декларации-форми, съгласно посоченото в Заявлението за достъп;
- достъп до определена информация за отчетната единица съгласно конкретни критерии, посочени в Заявлението за достъп.

14.2. Потребители със специфичен достъп нямат достъп до информацията за отчетната единица, подадена на хартиен носител и въведена в системата от служител на БНБ или подадена от друг потребител до декларации-форми и/или отчетни форми, които не са посочени в Заявлението за достъп.

14.3. В зависимост от попълненото условие, освен достъп до подадената от него по електронен път информация, потребителят би могъл да получи и достъп до:

- Определен тип декларации – форми по чл. 7, ал. 5 от Валутния закон;
- Конкретни декларации – форми по чл. 7, ал. 5 от Валутния закон;
- Декларации – форми по чл. 7, ал. 5 от Валутния закон, подадени по електронен път от друг потребител, свързан с отчетната единица;
- Определен тип отчетни форми, дължими по чл. 42 от Закона за БНБ и чл. 8 и чл. 10 от Валутния закон;
- Отчетни форми, дължими по чл. 42 от Закона за БНБ и чл. 8 и чл. 10 от Валутния закон, подадени по електронен път от друг потребител, свързан с отчетната единица.

14.4. Посочването на едно от изброените условия в т. **Error! Reference source not found.** не ограничава възможността за посочване на друго.

14.5. Срокът на достъп до Портала при специфичен достъп е 2 години от датата на потвърждаване на заявлението.

ГЛАВА ПЕТА

Придружаващи документи за регистрация

15. Упълномощаване и прекратяване на упълномощаването за достъп до статистическа информация

15.1. Отчетната единица може чрез лице, предоставящо статистическа информация да изпълнява задълженията си по чл. 7, чл. 8 и чл. 10 от Валутния закон и чл. 42 от ЗБНБ. Лицето, предоставящо статистическа информация може да е юридическо или физическо лице, включително ЕТ.

15.2. Лицето, предоставящо статистическа информация се регистрира в Портала и има възможност да подава декларации-форми и отчетни форми от името на отчетната единица.

15.3. В случай, че отчетната единица желае да осигури на лицето, предоставящо статистическа информация допълнителен достъп до съхранени в ИСИС данни за отчетната единица подадени от други лица, е необходимо да подаде образец за упълномощаване пред БНБ. Упълномощаването се осъществява чрез предоставяне на Уведомление за упълномощаване (Образец 4) за достъп до статистическа информация по електронен път и ползване на електронни услуги, предоставяни от БНБ чрез Портала за подаване на статистическа информация с КУКЕП. Посоченият в Образец 4 идентификатор на упълномощеното лице следва да съвпада с идентификатора на автора на КУКЕП на лицето, заявило достъп до ИСИС.

15.4. Прекратяване на упълномощаването се осъществява чрез предоставяне на Уведомление за отнемане на упълномощаването (Образец 5) (Приложение 5.5 към настоящото указание)

15.5. Упълномощаването е задължително за предоставяне на Пълен и Специфичен достъп. За предоставяне на Стандартен достъп не се изисква упълномощаване.

15.6. Уведомление за упълномощаване (Образец 4) (Приложение 5.4 към настоящото указание)

- Уведомлението за упълномощаване по Образец 4 съдържа информация за отчетната единица, която извършва упълномощаването; за упълномощеното лице - титуляр и автор на КУКЕП, електронен адрес за електронни изявления от БНБ.

- БНБ приема упълномощаване за срок от 2 години. След изтичането на този срок, достъпът на упълномощеното лице се прекратява. За предоставяне на нов достъп е необходимо попълване на ново Заявление и предоставяне на нов Образец 4.

- Уведомление за упълномощаване Образец 4 може да се предостави на БНБ в оригинал на хартия или по електронен път чрез Портала.

- В случай, че Уведомлението за упълномощаване (Образец 4) се предоставя в оригинал, следва да се попълни от отчетната единица, да се завери нотариално (с изключение на случаите, в които БНБ разполага със спесимени на представляващите отчетната единица лица) и да се подаде в БНБ.

- В случай, че Уведомлението за упълномощаване (Образец 4) се предоставя по електронен път, следва да се попълни наличния в Портала шаблон, да се подпише с КУКЕП на представляващите отчетната единица и да се прикачи към подаденото заявление в Портала.

- Уведомление Образец 4 може да бъде подписано от преупълномощено лице, като в този случай първоначалното (общо) пълномощно, заедно с нотариално завереното Уведомление Образец 4 се представят само на хартиен носител в БНБ. Първоначалното пълномощно се предоставя в оригинал или нотариално заверен препис. При подаване на място в БНБ се представя оригинал и копие на нотариално заверено първоначално пълномощно, оригиналът служи за констатиране на идентичността на копие от служител на БНБ. Копието се заверява и остава в БНБ заедно с нотариално завереното Уведомление.

- Подробни указания за попълване и подаване на Уведомление по Образец 4 са посочени в Приложение 5.4 към настоящото Указание.

15.7. Уведомление за отнемане на права на достъп до статистическа информация по електронен път и ползване на електронни услуги, предоставяни от БНБ чрез Портал за подаване на статистическа информация (Портала) на лице,

предоставящо статистическа информация/упълномощено лице (Образец 5)
(Приложение 5.5 към настоящото указание)

- С Уведомлението по Образец 5 отчетната единица може да заяви прекратяване на упълномощаване и/или права на достъп на лице, предоставящо статистическа информация и/или права на достъп на упълномощено лице до информация в Портала. Отнемане на правата на достъп може да се заяви по всяко време.
- Уведомлението по Образец 5 се предоставя на БНБ в оригинал на хартия или по електронен път.
- Подробни указания за попълване и подаване на Образец 5 са посочени в Приложение 5.5 към настоящото Указание.

15.8. Заявление за преустановяване на достъп до индивидуални статистически данни и получаването на официална кореспонденция (Приложение 5.6 към настоящото указание)

- С подаване на заявление Образец 6 се преустановява достъпа до индивидуални статистически данни за отчетната единица и получаването на електронни съобщения във връзка с подаването на статистическа информация към БНБ.
- Заявлението (Образец 6) се предоставя на БНБ в оригинал на хартия или по електронен път.
- Подробни указания за попълване и подаване на Образец 6 са посочени в Приложение 5.6 към настоящото Указание.

ГЛАВА ШЕСТА

Срокове за обработка на Заявленията за достъп

16. Заявления за стандартен достъп се одобряват автоматично от системата, в случай че лицето, заявило достъп използва за електронна идентификация ЕГН/ЛНЧ (идентификаторът на автора в КУКЕП е ЕГН/ЛНЧ). В случай че идентификаторът на автора на КУКЕП е различен от ЕГН/ЛНЧ, заявление за стандартен достъп се обработва от служител на БНБ в срок от 5 (пет) работни дни.

17. Заявленията за Пълен и Специфичен достъп се обработват от служител на БНБ в срок от 5 (пет) работни дни от получаването на всички необходими документи.

18. Уведомление за упълномощаване се подава в срок от 1 (един) месец след подаване на заявлението за достъп, за което се отнася. Заявлението се деактивира в случай, че Уведомлението не е предоставено в горепосочения срок. Заявителят има възможност да подаде ново заявление, ако желае да получи достъп до Портала.

19. Уведомлението за отнемане на права на достъп до статистическа информация по електронен път и ползване на електронни услуги и Заявлението за преустановяване на достъп до индивидуални статистически данни се обработват от служител на БНБ в срок от 5 (пет) работни дни от получаването им.

ГЛАВА СЕДМА

Подновяване, промяна, изтичане и отнемане на достъп

20. Подновяване на данните от КУКЕП

20.1. При промяна или подновяване на КУКЕП, системата позволява автоматично подновяване на информацията. Редът за подмяната на данните от сертификата в системата е посочен в т. 6 „Други функционалности“ от Ръководство на потребителя към настоящото Указание.

20.2. За използване на функционалността за подмяна на информацията за сертификата системата търси съвпадение по идентифициращи характеристики ЕГН/ЛНЧ/ЕИК/ Булстат на титуляр, ЕГН/ЛНЧ на автор и парола за достъп до Портала.

21. Промяна на достъп

Промяна на вече предоставен достъп се извършва чрез подаване на ново заявление (и съответните придружаващи документи, в случай че е необходимо). Промяната има действие от датата на одобряване на заявлението.

22. Изтичане на достъп

22.1. Сроковете на валидност на достъпа се различават в зависимост от вида достъп:

- стандартен достъп - лицето получава безсрочен достъп;
- специфичен достъп - 2 години от датата на потвърждаване на заявлението;
- пълен достъп - 2 години от датата на потвърждаване на заявлението.

22.2. В случай, че предоставеният достъп е с валидност от 2 години, след изтичането на този период достъпът се прекратява. Нов достъп се получава с подаване на ново Заявление за достъп и при необходимост ново Уведомление за упълномощаване. Потребителят получава съобщение на посочената в заявлението електронна поща за предстоящото изтичане на валидността на упълномощаването.

23. Отнемане на достъп

23.1. БНБ има право по всяко време да спре достъп на потребител, за когото се е породило основателно съмнение, че подава неверни данни в Портала. БНБ информира съответния потребител чрез електронна поща за спирането на достъпа.

23.2. В случай, че в БНБ се получи информация, водеща до съмнение за неправомерност на достъпа, администраторите на системата имат право да прекратят достъпа с цел защита на информацията.

24. Корекция на данните за отчетна единица

24.1. Потребителите, които имат одобрен достъп за предоставяне на данни за дадена отчетна единица могат сами да извършват корекция в системата на информацията за отчетната единица (с изключение на електронен адрес за официална кореспонденция) .

24.2. В случай че потребителят заявява достъп за предоставяне на данни за отчетна единица, която вече е регистрирана в ИСИС, корекция на информацията за тази отчетна единица може да се извърши само от служител на БНБ. За целта потребителят изпраща искане за актуализация данни на електронен адрес isis-adm@bnb.org, което съдържа идентификатор на отчетната единица (ЕИК/Булстат) и необходимите промени. След потвърждение на промяната от страна на БНБ, потребителят може да подаде заявлението за достъп.

24.3. Електронният адрес за официална кореспонденция се променя от потребителя чрез подаване на ново Заявление за достъп, в което се посочва новия електронен адрес за официална кореспонденция.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Настоящото Указание е утвърдено от подуправителя, ръководещ управление „Банково“ в Българската народна банка и влиза в сила от 1 април 2025 г.

§2. Неразделна част от настоящото Указание са следните Приложения:

1. Приложение 5.1. – *Заявление от отчетна единица за достъп до Портал за подаване на статистическа информация към БНБ (Образец 1)* – Указания за попълване и подаване;

2. Приложение 5.2. – *Заявление от лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице за достъп до Портал за подаване на статистическа информация към БНБ (Образец 2)* – Указания за попълване и подаване;

3. Приложение 5.3. – *Заявление за промяна на регистрация при преобразуване (Образец 3)* – Указания за попълване и подаване;

4. Приложение 5.4. – *Уведомление за упълномощаване за достъпване на статистическа информация по електронен път и ползване на електронни услуги, предоставяни от БНБ чрез Портал за подаване на статистическа информация (Образец 4)* - Указания за попълване и подаване;

5. Приложение 5.5. – *Уведомление за отнемане на права на достъп до статистическа информация по електронен път и ползване на електронни услуги, предоставяни от БНБ чрез Портал за подаване на статистическа информация (Портала) на лице, предоставящо статистическа информация/упълномощено лице (Образец 5);*

6. Приложение 5.6. – *Заявление за преустановяване на достъп до индивидуална статистическа информация в Портал за подаване на статистическа информация на БНБ (Образец 6).*